JUL 31 GRATIS SRA
THE LIBRARY OF CONG
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPA – JULY 30, 1992 Nr. 147

Ekonominės ir politinės reformos bus ryžtingai tęsiamos

Trečiadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, liepos 29 d. (Elta) — Praėjusią savaitę Lietuvos Ministru pirmininku paskirtas Aleksandras Abišala vakar susitikime su Lietuvoje akredituotų užsienio diplomatinių misijų vadovais dar kartą patvirtino, kad Lietuvos valstybės politikos strategija nesikeis. 1990 m. kovo 11 d. deklaruotos idėjos bus įgyvendinamos gal net griežčiau, pasakė jis.

Premjeras sakė, kad naujoji vyriausybė ryžtingai tęs pradėtas ekonomikos reformas. Jis tikisi dar iki Seimo rinkimų (šiemet spalio 25 d.) pasiruošti įvesti litą. Jeigu ekonominė padėtis leis, vyriausybė ketina sumažinti bendrą mokesčių sumą. Tačiau kartu gali būti sumažintos ir socialinės garantijos, pabrėžė jis. Vienok, jo nuomone, toks žingsnis padėtų pagerinti ekonomiką.

Dėl Rusijos kariuomenės tranzito per Lietuvą

Lietuva suteiks galimybę tranzitu per savo teritoriją pervežti iš Vokietijos buvusios sovietų kariuomenės kontingentus su sąlyga, kad Rusija sudarys tuo reikalu sutartį su Lietuva. Premjeras Aleksandras Abišala apgailestavo, kad Rusija, kurios jurisdikcijai nuo šių metų pradžios priklauso ta kariuomenė, tokios iniciatyvos nerodo. Lietuva nėra nusiteikusi sustabdyti kariuomenės išvedimą iš Vokietijos ar sulėtinti jo tempus, pasakė jis. Tačiau tranzitas neįmanomas, kol nebus sudaryta sutartis Lietuvai priimtinomis sąlygomis. Mes norime, pabrėžė premjeras, kad Lietuvai už tai būtų pakankamai atlyginta tiek politiškai, tiek ekonomiškai.

Nauji diplomatiniai partneriai

Lietuva užmezgė diplomatinius santykius su Kirgizistano (Vidurinė Azija) ir Kazachstano respublikomis. Jos įeina į Nepriklausomų Valstybių Sandraugą, susikūrusią kai pernai subyrėjo Sovietų Sąjunga. Abi šios respublikos palaiko su Lietuva tiesioginius ekonominius ryšius. Tačiau Kazachstanas šiemet nutraukė Lietuvai tiekęs grūdus. Aiškinama, kad jų prekinės atsargos pasibaigusios.

Šiuo metu Lietuva palaiko diplomatinius santykius su 60 valstybių. Jos diplomatinės misijos veikia 15-koje šalių.

Landsbergis tarsis dėl Rusijos kariuomenės

Rytoj Vytautas Landsbergis susitiks su Šiaurės Vakarų kariuomenės vadu gen. pulk. Leonidu Majorovu pastarojo prašymu.

Šiaurės Vakarų kariuomenės grupė sovietų armijos geografiniame-administraciniame žemėlapyje buvo žymima kaip Pabaltijo karinė apygarda. Ji valdė Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikose bei Kaliningrade (Rusijos Federacijos administracinė teritorinė priklausomybė) srityje dislokuotus dalinius, kurie nuo šių metų pradžios priklauso Rusijos jurisdikcijai. Šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 35,000 šios armijos karių. Maskva teigia išvedusi 3,800 karių, tačiau Lietuvos krašto apsaugos ministerijos duomenimis per tą laiką nelegaliai atvežta apie 1,500 kareivių.

Vytauto Landsbergio ir Leonido Majorovo susitikimo metu, spėjama, bus kalbama apie šios migracijos problemas.

Rusijos naftos tiekimas Baltijos valstybėms

Latvijos premjeras Ivars Godmanis sako, kad Latvijos ekonominiai santykiai su Rusija netrukus gali pablogėti. Anot jo, tai verčia Latviją aktyviai ieškoti prekybos partnerių Vakaruose. Rusija reikalauja iš Latvijos už energetinius išteklius mokėti pasaulinėmis kainomis, ir dažniausiai doleriais. Tai, Ivars Godmanis nuomone, pernelyg sunki našta Latvijai. Tačiau, jis pabrėžė, kad kol kas nėra jokio pagrindo kaltinti Rusiją ekonominiu embargo Latvijos atžvilgiu.

Nepasiekta jokio sutarimo ir Lietuvos bei Rusijos derybose dėl naftos tiekimų Lietuvai 1993 metais. Lietuva pageidavo gauti šių metų lygio kvotą (6 milijonai tonų naftos), patenkinančią minimalius respublikos poreikius. Tačiau Rusijai dar neaišku, kiek naftos jų verslovėse pavyks išsiurbti.

Jūrų transporto sutartis su Vokietija

Vilniuje pasirašyta tarpvalstybinė Lietuvos ir Vokietijos sutartis dėl jūrų transporto. Šalys bendradarbiaus atnaujinant Lietuvos laivyną, organizuojant keleivių ir krovinių pervežimą.

Lietuva turėjo vieną didžiausių transporto laivynų buvusiame sovietiniame Baltijos jūros regione. Per paskutinius metus jis techniškai nuskurdo. Vokietija žada padėti jį modernizuoti.

Žadama modernizuoti ir jūros keltus, kurie plaukioja tarp Klaipėdos ir Mukrano uostų. Mažiausiai vienas iš jų vežios konteinerius (dabar keltais gabenami geležinkelio vagonai). tai įgalins padidinti ir paspartinti krovinių apyvartą. Jų didžioji dalis po to Lietuvos geležinkeliais bus pervežama į Rytus. Lietuva iš to tikisi gero pelno.

Danijos karalienės vizitas

Į Estiją su oficialiu vizitu atvyko Danijos karalienė Margarethe II. Talino uoste karalienę ir jos vyrą princą Henriką sveikino Estijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Arnold Ruutel.

Šiandien ir rytoj karalienė Margarethe lankysis Latvijoje, o penktadienį atskris į Vilnių. Su ja taip pat keliauja abudu sūnūs — sosto įpėdinis princas Frederik ir princas Joachim. Danijos karališkoji šeima Vilniuje susitiks su AT pirm. Vytautu Landsbergiu ir premjeru Aleksandru Abišala.

Karalienės vizito proga Vilniaus „Arkos" galerijoje atidaroma Danijos buitinio dizaino paroda.

Paminklas Japonijos diplomatui

Vilniaus centre, Lietuvos žydų valstybinio muziejaus kiemelyje, atidengtas paminklas Japonijos diplomatui Chyune Sugihara. Būdamas Japonijos konsulu Kaune 1939-1940 metais jis priešingai savos šalies imperatoriaus valiai išdavė 6,000 vizų įvažiuoti į Japoniją nuo hitlerininkų pabėgusiems Lenkijos žydamas.

Paminklą sukūrė jaunas japonų skulptorius Goichi Kitagawa, jam talkino žinomas Lietuvos skulptorius Vladas Vildžiūnas. Atidengiant paminklą, apie Chyune Sugihara atlikto žygdarbio reikšmę, be kitų, kalbėjo pirm. Vytautas Landsbergis ir Užsieno reikalų ministras Algirdas Saudargas. (B.B.)

Pirmadienį Italija pasiuntė 7,000 kareivių patruliuoti nuo Mafijos išpuolių. Nežiūrint to, tą pačią dieną Catanijos mieste mafininkai nušovė policijos anti-mafininkų kadro vadą Giovanni Lizzio.

Sicilijoje Mafija nužudė dar vieną valdžios pareigūną

Catania, Sicilija, liepos 28 d. — Tyčiodamiesi iš Italijos valdžios, kuri ką tik pirmadienį atsiuntė 7,000 kareivių kovai su Mafija Sicilijoje, mafiozai pirmadienį nušovė jau trečią valdžios kovotoją prieš Mafiją — Sicilijos antro didžiausio miesto Catanijos policijos anti-mafininkų kadro vadą Giovanni Lizzio. Bent du šalmuoti motociklininkai jį sušaudė, jam automobily laukiant eismo šviesos pasikeitimo, važiuojant namo po darbo.

Italijos Ministras pirmininkas Giuliano Amato, tik mėnesį būdamas šiame poste ir galynėdamasis su daugybe kitų bėdų, antradienį pareiškė, kad su šiuo nužudymu valdžia prarado savo patikimumą. „Pergyvename laikotarpį, kai viskas atrodo išsirikiavo mūsų nenaudai: ekonomija, finansai, valiutos rinka, Mafija ir krizė mūsų politinėse partijose", — kalbėjo premjeras Amato televizijoje.

Vyriausybės kitos bėdos

Vyriausybės ekonominiai vargai susideda iš vyriausybės sudarytos labai trapios koalicijos pastangų išgauti parlamento patvirtinimą ypatingo biudžeto krizėms spręsti prieš jam išsiskirstant vasaros atostogoms. Vyriausybė antradienį taip pat **nusprendė šauktis pasitikėjimo** balsavimo dėl savo siūlymo sumažinti valstybinio biudžeto deficitą (didžiausio Europoje — 130 bil dol. šįmet), kuris proporcingai pagal gyventojų skaičių yra net didesnis už JAV-ių.

Vyriausybė siūlo deficitą sumažinti 27 bilijonais dolerių, padidindama taksus ir sumažindama valdžios išmokėjimus. Pagal Italijos parlamento nuostatus, opozicinės partijos negali reikalauti pakeitimų šiame projekte prieš pravedant balsavimą dėl pasitikėjimo, bet jei vyriausybė pralaimi šį balsavimą, ji privalo atsistatydinti.

Ministro pirmininko Amato vyriausybė teturi tik labai mažą daugumą parlamente, bet, atrodo, apskaičiavo, kad jos opozicija nenorėtų rizikuoti sukelti politinę krizę šiuo metu, kai ekonomija jau yra kritiškoje padėtyje ir dabar jau ir Mafija meta valdžiai iššūkius.

Ekonominiai vargai

Užsienio investitorių nykstantis pasitikėjimas Italijos valdžia per paskutines kelias savaites žymiai nusmukdė liros vertę valiutos rinkoje. Italijos Finansų ministeris Goria dėl to pareiškė, kad yra būtina abiems parlamento rūmams priimti siūlomą ekonominio susitvarkymo planą, prieš jiems išsiskirstant, kad rinkoms būtų duodamas teisingas signalas ir lira būtų stabilizuota.

Jei Italijai nepasiseks stabilizuoti savo ekonomijos jai gresia būti išjungtai iš kai kurių raktinių sprendimų, pradedant Europos Bendrijos kraštų ekonominį integravimąsi sekančiais metais. Bet premjero Amato pastangos duoti prioritetą ekonominėms problemoms buvo sabotuotos Mafijos nužudymų ir jų sukelto viešo spaudimo nebedelsiant susidoroti su Mafija.

Prašo užsienio pagalbos

Amato pasijuto taip desperatiškai, kad jis kvietė ir užsienio kraštus prisidėti prie Italijos Slaptosios tarnybos pastangų įveikti Mafiją. „Terorizmas, daugelį metų buvęs mūsų žvalgybos priešu, jau nebeegzistuoja. Kokia turėtų būti mūsų žvalgybos užduotis dabar, jei ne pradėti infiltruoti kriminalų organizacijas?" — jis kalbėjo per radiją.

Paskutinysis Mafijos auka G. Lizzio nebuvo tokio aukšto rango kaip Palermo gegužės 23 d. su trimis savo sargais bomba nužudytas mafininkus tardęs teisėjas Falcone ar prieš dvi savaites su penkiais savo sargais bomba nužudytas kitas teisėjas Borsellino. Bet jo nužudymas buvo reikšmingas, nes iki šiol Catania miestas vis sugebėjo atsispirti Mafijos infiltravimui. Pastaruoju laiku tačiau jau pusė Catanijos krautuvininkų moka duokles Mafijai, o tai jau yra didesnė proporcija net už Palermo, kuris iki šiol buvo laikomas Mafijos tvirtove.

Latvija įstos į TVF

Ryga, liepos 24 d. — Latvija pasiuntė Tarptautiniam Valiutos Fondui laišką, smulkiai išdėstantį, kaip Latvija numato įvykdyti ekonomijos reformą,ir tikimasi, kad TVF šį projektą patvirtins dar prieš savo pusmetinį susirinkimą rugsėjo 22-24. Jei TVF tą planą patvirtins, Latvija galėtų gauti iki 100 mil. dol. paskolų tuoj pat. Latvija yra pirmoji buvusios Sovietų Sąjungos respublika, jau susitarusi su TVF dėl pilnos ekonominės reformos programos.

Pabėgėliai iš Balkanų Estijoje

Talinas, liepos 16 d. — Taline sustojo apie 230 pabėgėlių iš Kosovo, Makedonijos ir Bosnia-Hercegovinos, pakeliui į Suomiją. Pabėgėliai, kurių dauguma buvo moterys ir vaikai, buvo pervargę po sunkios autobuso kelionės. Juos visus pavalgydino Estijos Raudonasis Kryžius. Kaip praneša Baltijos žinių agentūra, dar neaišku, ar Suomija duos pabėgėliams kelialapius į Helsinkį. Vakarų agentūros praneša, kad Italija ir Vokietija jau pradėjo priimti kai kuriuos pabėgėlius iš Bosnijos.

Teismas išklausys naujų Demjanjuko parodymų

Washington, DC, liepos 27 d. — JAV Apeliacinis teismas, 6-ojo cirkuto Cincinnati mieste ruošiasi rugpjūčio 11 d. išimtinei sesijai, išklausyti visų naujų duomenų žydų žudymu neteisingai apkaltintam klevelandiečiui John Demjanjuk. Tai sesijai ruošiantis, jo advokatai įteikė teismui raštą, kuriame JAV Teisingumo departamentas yra kaltinamas svarbių parodymų sulaikymu Demjanjuko pilietybės atėmimo byloje.

Įteiktame rašte rašoma, jog JAV prokurorams siekiant Demjanjuko deportacijos, jie tyčia slėpė buvusių Treblinkos sargų liudijimus, kurie būtų parodę, kad Demjanjuk nekaltas ir kad tikrasis „Ivanas baisusis" buvo Ivan Marčenko, kuris paskutinį kartą buvo matytas 1944 m.

John Demjanjuk buvo deportuotas į Izraelį 1986 m., ir 1988 m. buvo nuteistas mirčiai kaip karo nusikaltėlis. Šiuo metu jis yra kalėjime Izraelyje ir laukia Izraelio Aukščiausiojo teismo sprendimo dėl įteiktos apeliacijos, kad teismas buvęs neteisingas.

JAV Teisingumo departamentas laikosi savo pozicijos ir prieš dvi savaites įteiktame rašte šiam Apeliaciniam teismui Cincinnati teigia, kad naujieji parodymai, jei jie ir kitaip nušviestų Demjanjuko bylą, turėtų būti įteikti Izraelio Aukščiausiam teismui, kur jo apeliacija dabar eina. JAV vykdytasis pilietybės atėmimo procesas buvęs teisingas, nes jam tereikėjo tik įtarimo, kad buvo kas nuslėpta, ne kaltumo įrodymų.

Šis būsimasis Apeliacinio teismo išklausymas visų parodymų yra išimtinas dėl to, kad apeliaciniai teismai dažniausiai ribojasi tik buvusio teismo duomenų peržiūrėjimu, ne naujų parodymų išklausymu. Šio teismo trys teisėjai birželio mėnesį savarankiškai atidarė šią bylą ir įsakė JAV Teisingumo departamentui pateisinti savo veiksmus, nes jie bijąs, jog Demjanjuk buvęs deportuotas klaidingos informacijos pagrindu. Teisingumo departamentas argumentuoja, kad šis apeliacinis teismas neturįs jurisdikcijos šią bylą vėl atidaryti.

Demjanjko šeima ir rėmėjai tvirtina, kad Teisingumo departamento OSI pareigūnai atėmė Demjanjuko pilietybę, remdamiesi senų Treblinkos kalinių liudijimais, kurių atmintis šlubavusi. OSI pareigūnai tvirtina, kad jie nesulaikę jokių svarbių parodymų ir kad Sovietų Sąjungos pristatytuose liudijimuose tebuvę tik daliniai parodymai, kurie nenušvietė „Ivano baisiojo" tapatybės.

Daugumas informacijos liepos 27 d. Demjanjuko advokatų įteiktame rašte buvo gauta per kongresmaną James A. Traficant (D-OH), Demjanjuko rėmėją, kuris šią informaciją išgavo, jos reikalaudamas pagal „Freedom of Information" įstatymą. Kai kurie nauji parodymai buvo gauti ir iš naujai atidarytų buvusios Sovietų Sąjungos archyvų.

John Demjanjuk po pirmosios teismo sesijos Jeruzalėje po jo deportavimo iš JAV 1986 m.

— **Barcelonoje** krepšinio rungtynėse liepos 29 d. Lietuva laimėjo prieš Puerto Rico 104:91.

— **Olimpinėse** žaidynėse iki trečiadienio ryto daugiausia medalių — 16 surinko JAV (4 aukso, 8 bronzos), o po jų Jungtinė komanda (Nepriklausomų Valstybių Sandraugos) — su 15 (8 aukso, 2 bronzos). Trečioje vietoje su 14 medalių (5 aukso, 7 sidabro) stovi Kinija. Po jų daugiausia turi Vengrija — su 8, Vokietija ir Prancūzija — po 7.

— **Pop. Jonas Paulius II** antradienį išėjo iš ligoninės ir nuvyko į savo vasarvietę Castel Gandolfo, kur jam gydytojai patarė dar du mėnesius sveikti ir ilsėtis.

— **JAV** Senato Ginkluotų Pajėgų komisijos pirm. Sam Nunn pasakė Gynybos sekr. Dick Cheney ir Jungt. Pajėgų pirm. gen. Colin Powell, kad būtina dar labiau apriboti branduolinių ginklų bandymus, o jei ne, Kongresas tai padarys.

KALENDORIUS

Liepos 30 d.: Šv. Petras Auksažodis, Donatilė, Julytė, Bijūnas, Radvilė.

Liepos 31 d.: Šv. Ignacas Lojola, Elena, Lėtutė, Gracija.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:41, leidžiasi 8:12.

Temperatūra dieną 75 F (24 C), naktį 60 F (15 C), debesuota, su lietum ir galimybe audros.

IŠ LIETUVOS PARTIZANŲ KOVŲ LAUKO (3)

Pateikdamas Lietuvos partizanų apygardų bei sričių žemėlapį, Arvydas Anušauskas „Jaunimo gretų" 1990 m. nr. 11 paskelbė ilgesnį studijinį straipsnį apie Lietuvos ginkluotosios rezistencijos kovas 1944-53 m. laikotarpiu. Tų įvykių 45-ių metų sukaktį minint, įdomu pažvelgti į 1947 metus, kada, pasak straipsnio, ginkluota rezistencija „jau neteko masiškumo. Pirmiausia dėl didelių nuostolių (...) Dėl sustiprėjusių karinių įgulų, nuolatinių miškų 'šūkavimų' ginkluotos rezistencijos būriai turėjo skaidytis į smulkias grupes, kurios, reikalui esant, galėjo susivienyti į stambesnius vienetus. Partizanų taktika keitėsi (...) Valstybės saugumo organai nuo 1947 metų perėmė iš vidaus reikalų organų naikintojų-gynėjų būrius, įsteigė specialius antipartizaninius būrius. Šie, vadovaujami saugumo karininkų, likviduodavo partizanų vadus, šantažuodavo įtariamus bendradarbiavimu su pogrindžiu ir rengdavo provokacijas..."

Išdavė rašymas kairiąja ranka

Kaip praneša laikraštis „Aukštaitis" 1990 m. nr. 5, 1952 m. kovo 2-10 d. (taigi, prieš 40 m. – V.R.) vykęs Pabaltijo apygardos karinio tribunolo posėdis Antaną Eglinską nuteisė sušaudyti. TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas malonės prašymą atmetė. Kas gi buvo tas Antanas Eglinskas? Straipsnio autorius J. Andriusevičius rašo, kad Antanas Eglinskas mokėsi Telšių kunigų seminarijoje. Bolševikams ją uždarius, perėjo mokytis į Klaipėdos mokytojų institutą, vėliau mokytojavo Saldutiškio vid. mokykloje ir 1947 m. įsteigė pogrindinę organizaciją. 1950 m. Eglinskas susirišo su partizanų būriu, kuriam vadovavo B. Ryliškis-Kėkštas. Kai Kėkštas buvo nukautas, būrio vadu paskirtas A. Eglinskas-Margiris. Būrys tada bazavosi Dusetų apylinkėse, rytų Lietuvoje. 1951 m. kovo 2 d., kai būrio kovotojai dienojo vienoje sodyboje Salose, juos apsupo enkavedistai, ir kautynių metu beveik visi vyrai žuvo. Tik sužeistas Eglinskas-Margiris per gilų sniegą pabėgo.

Toliau cituoju J. Andriusevičiaus straipsnio žodžius: „1951 metų vasarą jau pasveikusį Eglinską-Margirį pas save atvežė Jono Dūdėno vadovaujamo 'Erškėčių' būrio partizanai, veikę trikampyje Daugailiai-Salakas-Tauragnai. Kurį laiką Eglinskas ir buvo šiame būryje, atkakliai gydydamas ir treniruodamas sužeistas rankas. Tų pačių metų rudenį jis bandė įsigyti dokumentus ir pereiti į legalų gyvenimą. Tačiau pasų skyriuje, atsiimant pasą, bandė pasirašyti sveikesne kairiąja ranka. Tai sukėlė įtarimą, ir jis buvo sulaikytas. Taip Antanas Eglinskas-Margiris 1951 m. spalio mėn. atsidūrė Vilniuje, saugumo kalėjime, kameroje Nr. 18..."

Praėjus lygiai vieneriems metams nuo kautynių Salose, mokytojui partizanui A. Eglinskui-Margiriui sovietų karinio tribunolo buvo paskelbtas mirties sprendimas.

Tada žuvo vienuolika

Tokia antrašte paskelbtas straipsnis laikraščio „Tremtinys" 1990 m. nr. 15. Jame aprašoma Tauragės gimnazisto Juozo Nausėdos ir kitų 10 partizanų mirtis 1947 m. balandžio 16 d., prieš pat Velykas. 1926 m. Tauragės aps., Gaurės vls., Vėžaičių km. gimęs Juozas Nausėda, Tauragės vidurinės mokyklos moksleivis, su kitais mokiniais platino partizanų spaudą, už tai buvo tardomas, vėliau, prieš pat abitūros egzaminus, suimtas. Tačiau 1946 m. birželio 13 naktį būrelis kalinių, jų tarpe ir J. Nausėda, iš Tauragės kalėjimo pabėgo į laisvę ir atsidūrė „Kęstučio" apygardos Mindaugo partizanų būryje.

I. Lukšytė straipsnyje rašo: „Žiemą jie prabuvo pas žmones bunkeryje, o pavasarį – į žygį. Kartą apsistojo pailsėti pamiškėje gyvenančios Maselskienės trobelėje. O jų pėdsakais atsekė stribai ir kareiviai. Apsupo iš miško pusės, atidengė ugnį. Vyrai šoko bėgti, prasidėjo susišaudymas (...) Atkirtę kelią į mišką, lygiame lauke išguldė vaikinus kaip beržus. Juozas buvo kulkosvaidininkas, jo paskutiniai žodžiai, ištarti vadui: ‚Mindaugai, bėk nors tu, aš tave dengsiu!' Ir Mindaugas dar spėjo pamatyti, kaip granata suaižė Juozui galvą. Tai įvyko 1947 m. balandžio 16 d..."

Liudininkų pasakojimu, lavonus sumetė Eržvilko miestelio aikštėje, o paskui užkasė „siratkapinėse". Artimieji slaptai puosė kapus, o stribai išdraskydavo. Tada kapą užminavo. Atėjusį niekinti kapo stribą Tamašauską „taip ir išnešė į orą".

Vienuolikos partizanų palaidojimo vietoje dabar pastatytas paminklas, jame įrašytos žuvusiųjų pavardės: Steponas, Jonas ir Petras Žukauskai, Steponas Juškys, Alfonsas Čepaitis, Steponas Tolišauskas, Jonas Marnarauskas, Stasys Urbonas, Juozas Nausėda.

Kovų lauke kritęs vadas

Aviacijos kapitonas, Lietuvos laisvės kovotojų „Kęstučio" apygardos vadas Juozas Kasparavičius taip pat žuvo prieš 45 metus – 1947.IV.12 bunkeryje prie Batakių, Tauragės aps., kuriame kartu buvo ir 8 klasės gimnazistas Albinas Biliūnas. Tėvynės pažinimo laikraštyje „Gimtinė" 1990 m. nr. 9 rašoma, kad abu partizanai, apsupti NKVD dalinio kareivių, „sunaikino dokumentus ir, besigindami pabaigę šovinius, patys susisprogdino granatomis".

Pasak A. Garmutės aprašymų ciklo „Partizaninių kovų aidai", jungtinės Kęstučio apygardos vadą Juozą Kasperavičių-Visvydą, kilusį iš Vadžgirio, jau 1945 m. sužeistą kartu su broliu Kaziu, suėmė girti Jurbarko stribai. „Liepė jiems bėgti, kad galėtų nušauti. Kazys bėgo – jį nušovė. Juozą pastūmė, kad jis bėgtų, ir vis tiek šovė. Suvertė į vežimą. Juozas gulėjo apačioje, o nušautas brolis viršuje. Visą kelią brolio kraujas tekėjo ant sužeistojo. Išmetė juos ant grindinio. Sulaukęs vidurnakčio, Juozas išsliaužė. Išsigydė slėptuvėje".

Antrą kartą J. Kasperavičius buvo sužeistas prie Paupio bažnytkaimio. Stribai nuvežė į Biliūnų dvarą, kur buvo įrengta ligoninė, nes Raseinių įstaigas nušlavė karo audra. Sargybos nenuleido nuo sužeistojo akių. Tačiau dvi medicinos seserys pranešė partizanams. „Susirinko keli būriai, užėmė ligoninę ir vadą išvadavo", rašo A. Garmutė, 1947.IV.12 žuvusį vadą vadindama aviacijos leitenantu Juozu Kasperavičium, kai tuo tarpu „Gimtinėje" jis įvardijamas kaip Lietuvos aviacijos kapitonas Juozas Kasparavičius.

Kaip ten bebūtų, bet čia aprašyti ir begalės kitų žiaurių įvykių vyko prieš 45 metus, kai Lietuvoje veikė 9 partizanų apygardos: Dainavos, Tauro, Jungtinė Kęstučio, Žemaičių legiono, Didžiosios Kovos, Vyčio, Trečiosios Šiaurės Lietuvos Laisvės Armijos, Algimanto ir Vytauto. Vienos iš tų apygardų – Tauro – kovotojas tada šitaip eiliavo: „Jei liksime bent vienas mes, / Laisvajam rytui švintant, / Užversim bunkerį tada / Ir ąžuolą sodinsim... / Tegul pasaulis sužinos, / Kaip laisvės buvo laukta, / Kaip žuvom mes kovos lauke / Už savo brangią tautą..."

Vl. R.

1992 m. ŠALFAS s-gos metinių žaidynių Toronte II vietos laimėtojai Detroito LSK „Kovas" Vyrų „A" krepšinio komanda. Iš k. I eil. – A. Racka, A. Gražulis, A. Rugienius, A. McDonald. II eil. – P. Gilvydis, D. Kennedy, T. Balanda, P. Gražulis, M. Gražulis ir treneris A. Racka.

Nuotr. **A. Rugieniaus**

DETROITO ŽINIOS

LIETUVOS MEDICINOS DARBUOTOJŲ DELEGACIJA

American Lithuanian Disability and Rehabilitation programą vykdant, rugpjūčio 11-tą dieną iš Lietuvos į Ann Arbor atvyks 16-kos asmenų delegacija, kad galėtų susipažinti su modernia, aktyvia medicinine rehabilitacija. Programai vykdyti reikalingi vertėjai,-os, kurie galėtų nors kelias dienas (ar daugiau) savo laiko paaukoti šiam reikalui rugpjūčio 13-30 d. tarpe. Prašome kreiptis pas dr. William Waring tel. 313-668-6014, arba Jūratę Pečiūrienę tel. 313-663-8394. Sekmadienį, rugpjūčio 16 d., delegatai dalyvaus Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Po šv. Mišių vyks susipažinimo popietė. Norintieji popietėje dalyvauti prašomi kreiptis pas Stasę Bliūdžiuvienę, tel. 355-2593.

ARTĖJA PIRMINIAI RINKIMAI

Rugpjūčio 4 dieną Michigano valstijoje vyks pirminiai rinkimai. Didžiausias dėmesys šiuose rinkimuose yra JAV Kongreso narių kandidatai. Lietuviams dėmesys yra 11-ame distrikte, kuriame balsuotojai pasirinks kandidatą iš dviejų demokratų ir trijų respublikonų. Buvusiam kongresmanui Wiliam S. Broomfield nebekandidatuojant, į jo vietą pretenduoja net trys respublikonų kandidatai: senatorius Dave Honenghan, teisėja Alice Gilbert ir kongresmano Broomfield rinkiminės kompanijos vadovas Joe Knollenberg. Kongresmanas William S. Broomfield liepos 22 dieną išsiuntė laišką lietuviams, kuriame jis prisimena, kad jau 36 metai kaip jis bendradarbiauja su Lietuvių Bendruomene, Detroito Lietuvių Organizacijos centru ir Lietuvos Vyčiais pastangose dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Jis pritaria, kad Rusijos karinės pajėgos turi būti ištrauktos iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Primena, kad rugpjūčio 4 dieną jis balsuos už Joe Knollenberg, kuris yra gerai susipažinęs su Lietuvos reikalais ir atstovaus lietuviams Washingtone. Laiške Algis Zaparackas taip pat ragina lietuvius remti Joe Knollenberg. Joe Knollenberg yra vokiečių kilmės ir aktyvus katalikų veikėjas.

VISŲ GOLFUOTOJŲ DĖMESIUI

Tarpmiestinis Clevelando ir Detroito Golfo turnyras vyks šeštadienį, rugpjūčio 1 d., 10:30 val. rytą, Elmore Golfo laukuose, Elmore, Ohio.

1992 m. ŠALFAS s-gos 27-tos tarpmiestinės ir individualinės golfo varžybos vyks rugsėjo 5-6 d. Huron Golf Club, Radison on the Lake, Ypsilanty, MI. Šias rungtynes rengia Detroito lietuvių sporto klubas „Kovas". Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas Vytą Petrulį, tel. 313-525-0294.

OLIMPINĖS NAUJIENOS

XXV Olimpiados sporto varžybas, kuriose dalyvauja ir 47 lietuviai sportininkai, apie jų pasiektus laimėjimus praneša „Lietuviškų melodijų" radijo valandėlė, transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 4 iki 5 val. p.p. iš tautybių stoties, WPON, AM banga 1460. Pasiklausykite.

lm

SEARS DARBININKŲ LAUKIA ILGA KELIONĖ

Nuo rugpjūčio 1 d. apie 5000 darbininkų iš Sears Tower Chicagos vidurmiestyje pradės važinėti į Hoffman Estates priemiestį, kur perkeliamos kai kurios Sears įstaigos. Nors kompanija stengiasi palengvinti savo darbininkų kelionę į darbą ir atgal, organizuodama susisiekimo priemones, gyvenantiems pietinėje miesto dalyje ar tolimesniuose priemiesčiuose, kelionė į darbą užtruks labai ilgai, ypač žiemos metu.

Vilniaus Mokytojų Kvalifikacijos instituto direktorius, APPLE gen. direktore Vaiva Vebraitė Gustienė ir NN.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as weil as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

UNIVERSITETAI SIAURINA VEIKLĄ

Illinois valdiniuose universitetuose nuspręsta uždaryti 21 programą dėl nedidelio jose įsiregistravusių studentų skaičiaus ir trūkstant lėšų.

DR. LINAS J. BARTUŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
Praktika su Dr. P. Toussaint
10835 S. Western Avenue
Chicago, IL 60643
Tel. (312) 238-1133
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5840 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. **708-834-1120**

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

Olimpinių žaidimų dabartis, ateitis ir

LAISVOS LIETUVOS ATLETAI

Suskilus pavojingiausios žmonijos istorijoje ideologijos imperijai, Sovietų Sąjungai, pasaulis gali šiek tiek lengviau atsikvėpti ir ateityje tikėtis glaudesnio bendradarbiavimo tarp tautų, sprendžiant pasaulinio masto problemas.

Toks bendradarbiavimas pasireiškė šios vasaros pradžioje, kai Rio De Janeiro mieste susirinko 161 valstybių atstovai iš arčiau pažvelgti į ekologines problemas, grasinančias viso Žemės rutulio gerovei. Gal praktiškos naudos iš tos konferencijos bus nedaug, bet pats faktas, kad tiek daug kraštų suprato reikalą joje dalyvauti, jau yra reikšmingas. Juo dažniau skirtingų pažiūrų, kultūrų ir ideologijų žmonės susėda prie pasitarimų stalo, tuo rečiau jie susiremia kovos lauke.

Dabar pasaulio akys nukrypo į kitą didįjį šios vasaros renginį — XXV olimpiadą, kurios atidarymo iškilmės įvyko liepos 25 d. Barcelonoje. Pirmą kartą po kelių dešimčių metų naujai išsilaisvinusios tautos su viltimi žvelgė į ateitį ir žygiavo su savo valstybinėmis vėliavomis.

Kiek daug olimpinio atidarymo eisenos sudėtis pasikeitė nuo 1988 m. olimpiados, įvykusios Seoul mieste, Korėjos sostinėje. Tuo metu olimpiadoje oficialiai dalyvavo 160 kraštų, bet iš tikrųjų buvo daug daugiau. Po Sovietų Sąjungos vėliava žygiavo didelis būrys atletų, surinktų iš visų pavergtųjų respublikų, kad savo talentais ir sugebėjimais rinktų medalius Rusijai. Jų tarpe buvo ir lietuvių.

Barcelonoje tarp beveik 10,000 atletų iš 170 tautų šį kartą drąsiai, išdidžiai žygiavo ir lietuviai, jau su savo trispalve. Manoma, kad olimpiados atidarymo iškilmes stebėjo apie 3 bilijonai žiūrovų ne tik iš stadiono, bet ir televizijos ekranuose. Iškilmes perdavė 16 televizijos bendrovių į visus žemynus.

Nuo olimpinių žaidimų pradžios Atėnuose 1896 m. iki šiol įvyko 37 žiemos ir vasaros olimpiados. Barcelona yra trisdešimt aštuntoji. Ateinanti žiemos olimpiada vyks Norvegijoje 1994 m., o vasaros — Atlantoje (JAV) — 1996 m. Moderniųjų olimpinių žaidimų įsteigėjas buvo prancūzas aristokratas Pierre de Coubertin (miręs 1937 m.). Jis buvo idealistas ir tikėjo, kad pereito šimtmečio pabaigoje pasauliui labai trūko tarptautinio bendradarbiavimo dvasios. Olimpiniai žaidimai ne tik suteikia progą taikiai rungtyniauti įvairių kraštų atletams, bet taip pat įrodo, kad visi žmonės — nežiūrint rasės, tautybės, kalbos ar įsitikinimų — turi daugiau tarpusavių panašumų kaip skirtumų. Olimpiniuose žaidimuose jie gali pajusti bendradarbiavimo, pasitikėjimo ir net meilės artimui svarbą Čia akivaizdžiai matoma, kad artimas yra kiekvienas žmogus pasaulyje.

Stebint tautybių eiseną olimpiados atidarymo iškilmėse, taikos ir draugiškumo dvasia buvo labai akivaizdi. Vakarykšti (ar net šiuolaikiniai) priešai ramiai žengė vienas paskui kitą, sulyginti alfabetinės tvarkos drausme. Net ir tie, kurių tėvynėje šiuo metu vyksta kruvinos kovos, laikinai tegalvojo apie būsimąsias varžybas. Galbūt, grįžę į savo sunkią realybę, žvelgs į ją ir į savo priešus jau kitokiomis akimis, nes dvi savaites bus gyvenę taikos ir draugiškumo atmosferoje.

Savaime suprantama, kad lietuviams — ir atletams, ir žiūrovams — yra labai svarbu gerai, sėkmingai pasireikšti, galbūt net pasipuošti vienu kitu medaliu. To, be abejo, tikisi ir kitų kraštų atletai. Jau esame su pasididžiavimu stebėję lietuvių krepšininkų laimėjimus Europoje, kur jie laimėjo visas 11 rungtynių su geriausiomis Europos komandomis, pasiruošusiomis keliauti į olimpiadą. Įdomu, kad beveik pusė olimpiadoje dalyvaujančių tautybių (šį kartą 80 iš 170) nėra laimėję jokio medalio. Tačiau tai nė kiek nekenkia atletų entuziazmui ir viltims, kad „gal šį kartą..."

Jeigu lietuviams nepavyktų išsikovoti net jokių pirmenybių, jokių medalių, jau faktas, kad jie vėl laisvai dalyvauja pasaulinėje olimpiadoje, pasipuošę savo tėvynės spalvomis, kelia džiaugsmą. Reikia tikėtis, kad ir Lietuvoje besikivirčijančios partijos bent olimpiados metu pamirš savo nesutarimus ir gyvens vienybės dvasia, kuri visus jungė, kovojant dėl tėvynės laisvo rytojaus. Jeigu ta — nors ir laikina — vienybė sužydės Lietuvoje, stebint savo ir kitų atletų pasirodymus, laimėjimas, daug vertesnis už aukso medalį, bus pasiektas.

XXV olimpiada tam tikra prasme yra atsidūrusi kryžkelėje. Olimpinis komitetas jau anksčiau svarstė kai kurių taisyklių pakeitimą. Pradedant 1932 m. olimpiada, įvykusia Los Angeles mieste, maždaug 90% atletų, laimėjusių medalius, gavo finansinę paramą iš įvairių bendrovių, korporacijų, sporto organizacijų. Jiems nereikėjo rūpintis pragyvenimu ir dėl to galėjo ruoštis olimpiadai. Po 60 metų nedaug kas pasikeitė. Kad olimpiadose dalyvauja tik atletai-mėgėjai, yra mitas, kuriuo seniai niekas nebetiki. Kai kurių kraštų (ypač buv. Sov. Sąjungos, Rytų Vokietijos, dabar Kinijos ir kitų) atletai gaudavo visokeriopą paramą iš savo valdžios ir dėl to surinkdavo daugiausia medalių. Mėgėjai, kurie tegalėdavo treniruotis atliekamu nuo kasdieninio darbo metu, grįždavo iš olimpiadų tuščiomis rankomis.

Tikima, kad olimpiada ir šiais laikais nėra praradusi siekių, kuriuos norėjo puoselėti jos įsteigėjas de Coubertin. Tai yra vienas ryškiausių, visą pasaulį vienijančių, reiškinių, nors kai kurie pakeitimai būtų labai naudingi.

Tvarkingai ir ramiai tuos pakeitimus įgyvendinant, olimpiniai žaidimai gali drąsiai žengti į XXI šimtmetį, o su jais — ir laisvos Lietuvos atletai.

D.B.

OLIMPINĖS ĮVAIRENYBĖS

Olimpiados simbolis: penki tarp savęs susipynę, įvairiaspalviai žiedai, pažymi penkis pasaulio žemynus, kurių atletai dalyvauja žaidynėse. Bent viena iš žiedų spalvų — mėlyna, juoda, raudona, geltona, žalia — randama kiekvienos dalyvaujančios valstybės vėliavoje.

Ne kiekvienoje olimpiadoje laimėtojai buvo apdovanojami medaliais. 1900 m. Paryžiuje vietoj medalių buvo duodami vertingi meno kūriniai.

Kai 1972 m. Amerikos krepšininkai pralaimėjo prieš sovietų rinktinę, jie atsisakė priimti sidabro medalius, tvirtindami, kad sovietų laimėjimas buvo neteisėtas. Net po 20 metų medalių amerikiečiai dar neatsiėmė.

KOMUNISTŲ PARTIJOS „NUERNBERGO TEISMAS"

Prezidentui Boris Jelcinui iškeltoji byla gali sužlugdyti komunizmą

BR. AUŠROTAS

Jau beveik pilni metai, kai Sov. Sąjungos kietasprandžiai komunistai, vadovaujami maršalo Jazovo ir KGB viršininko Kriučkovo ir kelių kitų aukštųjų pareigūnų 1991 m. rugpjūčio 20-21 d. mėgino „sutvarkyti" pirmąjį visos rusų tautos išrinktąjį prezidentą B. Jelciną. Sukilimo tikslas buvo sugrąžinti visoje buvusioje Sov. Sąjungoje absoliutinę KGB kontroliuojamą diktatūrą. Visas pasaulis TV ekranuose matė, kaip šis pučas nepavyko. Jo svarbiausieji vadovai tebelaukia teismo ir užpelnytos bausmės.

Šio nepavykusio perversmo pasekmėje B. Jelcino vadovaujama vyriausybė uždraudė KP veiklą visoje Rusijos teritorijoje. Taip pat buvo konfiskuoti visi KP kontroliuojami turtai. Šiuo smūgiu stengtasi komunistinei hidrai nukirsti pagrindinę galvą — atimti iš jos visame pasaulyje suvogtus turtus.

The Wall Street Journal dienraštis š.m. liepos 20 d. atspausdino Georg Melloan straipsnį, kuriame autorius pasisako,ko Rusijos gyventojai galėtų laukti iš teismo, „kuriame nusikaltėlis kreipiasi į teismą, kad pastarasis rastų kaltu teisingąją pusę".

Komunistai ieško teisingumo

B. Jelcinui visą laiką virš galvos kabo „Damoklo kardas", ir jis gali laukti kito sukilimo, jeigu per ilgai užsitęstų ar nepavyktų jo vyriausybės prieš pusmetį pradėtosios ūkinės krašto reformos. Tačiau, nežiūrint šios beveik tikros grėsmės, šiuo metu „jam lyg iš dangaus nukrito" auksinė proga dar stipriau suniekinti pusėtinai priblokštą buvusios Sov. Sąjungos komunistų partiją.

Ir ne kas kitas, bet patys atkaklieji partiečiai atėjo į pagalbą jų nekenčiamam B. Jelcinui: jie iškėlė bylą Rusijos prezidentui, kaltindami ji, kad pastarasis pažeidė krašto konstituciją, uždarydamas KP ir konfiskuodamas jos turimus turtus. Atrodo, kad šiems kietasprandžiams niekada nešovė mintis, kad šis teismas Jelcino šalininkų gali būti nukreiptas prieš juos su tokiu reikalavimu: ar KP, faktinai valdžiusi visą Sov. Sąjungą, visada prisilaikė jų pačių rašytos konstitucijos?

Rusijoje neseniai buvo įkurtas „Konstitucinis teismas". Jo sudėtyje 13 teisėjų, žinoma, anksčiau buvusių KP narių. Jiem dabar pavesta peržiūrėti surašytų 36 tomų per 70 metų KP įvykdytus kriminalinius nusikaltimus. Tikėtina, kad nei rašytojas Dostojevskis nebūtų sukūręs dramatiškesnių scenų, negu tos, kai teismas pradėjo savo posėdžius netoli nuo Raudonosios aikštės. Tai yra istorinė byla. B. Jelcino advokatas Sergejus Šakraj teismui pareiškė, kad „KP sumindžiojo savo pačios patvirtintą konstituciją. Jie sugriovė visas pilietines teises, išniekino privačios nuosavybės įstatymus. Bolševikai per 70 metų slėpėsi po pabaisos vardą turinčia vyriausybe, valdydami kraštą tariamų liaudies įstatymų vardu".

Šių advokato S. Šakraj kaltinimų klausėsi 37 dabartinio seimo atstovai, iškėlusieji B. Jelcinui bylą. M. Gorbačiovo pavaduotojas Politbiure Jeger Ligačiovas stengėsi nevykusiai nukreipti bylos eigą, teigdamas, kad „ši byla tesanti tik prieš B. Jelcino nekonstitucinius potvarkius". Dar kitas deputatas, sibiriokas Dmitri Stepanov, nusikalbėjo taip toli, kad „stengėsi pateisinti 1991 metų rugpjūčio pučą". Jis net siūlė, kad derėtų nuversti dabartinę vyriausybę ir esančius kalėjimuose perversmo vadovus grąžinti prie valdžios vairo. Už šiuos pareiškimus teismas Stepanovui atėmė teisę kalbėti šiame teisme.

Atkaklūs likučiai

Galima spėlioti, kad KP yra negyva, koks bebūtų šio teismo sprendimas. Lygiai taip, kaip ir buvusioji Sov. Sąjunga. Jų niekas negali prikelti iš istorinio kapinyno. Tačiau, objektyviai padėtį svarstydami, randame, kad tų KP skeveldrų tarpe (lygiai panašiai kaip ir buvusioje Lietuvos Aukščiausioje taryboje — **aut.**) yra nemažai užkietėjusių raudonųjų. Jų negali nubaltinti jokios reformos. Šie komunistai yra lyg tos piktžolės našiame kviečių lauke. Jie deda visas įmanomas pastangas sustabdyti dėl visos rusų tautos vykdomas reformas.

Teismui yra parengti 36 storoki komunistų nusikaltimų tomai. Tai yra tie politiniai dokumentai, kuriuos išnagrinėjus, B. Jelcinas ir jo vyriausybė stengiasi visiškai diskredituoti komunistus ir šią idėją visiems laikams.

KP buvo labai turtinga institucija. Jeigu teismas rastų, kad B. Jelcino vyriausybė neteisėtai nusavino KP turtus, tada šio lavono likučius KP kietasprandžiai panaudotų nusipirkdami įtakingus politikus, kuriems nerūpi jokia ideologija, bet tik pinigai. Toks teismo sprendimas taip pat sulėtintų vykdomų reformų eigą. Taip pat pažadintų apalpusius karinio — pramonės sektoriaus buvusius pareigūnus, kurie yra žūtbūt pasiryžę reformų vykdymą paraližuoti. Tai reikštų, kad į Rusiją vėl grįžtų chaoso ir netvarkos laikotarpis.

Šio teismo reikšmė

Ši byla konstituciniame teisme turi ir daug platesnę reikšmę. Proceso metu visi, kas tik norės, sužinos apie prabėgusių 50-ties metų Rusijos istoriją. Viešumai bus pateikta tiek žinių, kiek jų partija iščenzūravo.

Šiuose 30-tyje tomų yra begalės smulkmenų, išrinktų iš slaptų KGB archyvų. Visas pasaulis sužinos, kokia nuožmi buvo ši partija: ji visus savo politinius priešus siuntė į darbo ir mirties stovyklas, kaip partija finansavo užsienio teroristus ir kokiais metodais partija kovojo prieš tikėjimą.

Taip pat paaiškės Stalino masinės nepaklusnių ūkininkų žudynės 30-jų laikotarpiu, nebus užmiršti ir parodomieji aukštųjų karininkų ir politikų teismai, trėmimai į Sibirą ir Kazachstaną lietuvių, latvių, estų, lenkų, pavolgio vokiečių ir kitų vidurio Europos okupuotų tautų.

Tiesa, apie šiuos negirdėtus XX amžiaus žiaurumus laisvasis pasaulis jau seniai žinojo. Deja, tik dabar ir rusai, nebijodami KGB teroro ir persekiojimų, galės sužinoti, kas tikrai įvyko komunistų kontroliuojamose žemėse. Ir juo daugiau visuomenė sužinos apie šiuos nusikaltimus, juo mažiau simpatijų liks komunistų partijai.

Konstituciniame teisme kaltinami 37 komunistai — parlamentarai, bylos B. Jelcino vyriausybei organizatoriai, teisinasi, kad „Prezidentas uždaręs reformuotą partiją". Komunistai dar vis tiki, kad gali laimėti visuomenės simpatijas. Vienok, vargu, ar žmonės, pamatę tikrąjį komunizmo veidą, leistųsi ir toliau apgaudinėjami.

Šiandien sunku nuspėti, kaip šioje istorinėje byloje, kuri užsitęs keliolika savaičių, nutars buvę komunistai, dabar konstitucinio teismo pareigūnai. Tikėtina, kad demokratizacijos procesas bus jau tiek toli pažengęs pirmyn, kad ir šie trylika teisėjų supras savo pareigas rusų tautai ir pabos pasaulinės opinijos.

Čia verta dar prisiminti, kad 37-ių komunistų grupė taip pat kvietė prie jų kaltinimų prisidėti ir buvusį KP generalinį sekretorių M. Gorbačiovą. Tačiau buvęs Sov. Sąjungos prezidentas į šį kvietimą atsakė neigiamai, teisindamasis, kad „jis buvo iš KP išstojęs dar prieš jos uždarymą". Tai gal galėtų būti ir užuomina, kokio teismo sprendimo būtų galima laukti.

MOKYTOJŲ PASITOBULINIMAS

Šiuo metu Lietuvoje vyksta antrasis A.P.P.L.E. pedagoginis seminaras, kvalifikacijos kėlimo kursai Lietuvos mokytojams. Seminaras vyksta nuo liepos 13 dienos iki rugpjūčio 7 dienos dviem srautais po dvi savaites. Kiekviename sraute dalyvauja po 500 klausytojų. Paskaitas skaito arti 70 mokytojų iš JAV. Seminaras vyksta Vilniaus Mokytojų kvalifikacijos institute ir Šiaulių Pedagoginiame institute. Dalis paskaitininkų pasiliks dar penktai savaitei Klaipėdoje tęsti seminaro darbą.

Kursų atidarymas įvyko liepos 13 dieną. Jame dalyvavo JAV ambasadorius Lietuvoje Daryll Johnson su žmona Kathleen. Pagrindines atidarymo kalbas pasakė Lietuvos Kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys ir A.P.P.L.E. generalinė direktorė Vaiva Vebraitė-Gustienė. Savo kalboje ji sakė: „... Žinau, kad APPLE lektoriai neatvyko piršti svetimos minties, jie atvyko dalyvaujant forume, kur skleisis Lietuvos mokyklos ir mokytojų mintys, lūkesčiai. Pernai supratome, kad Lietuvos mokytojai pasiryžę savo veikla saugoti gėrį ir ugdyti laisvę. Aš esu dėkinga visiems Jums — APPLE nariams, mieliems šeimininkams — kad galime ir vėl žengti žingsnį ne tik šalia, bet ir kartu".

Raimonda Rukšienė
APPLE korespondentė

Lietuvos Mokytojų kvalifikacijos kursai. Iš kairės: Halina Kabeckaitė — tautybių departamento direktorė, Darius Kuolys — Kultūros ir švietimo ministeris, Kathleen Johnson ir JAV ambasadorius Darill Johnson.

Nuotr. **V. Ylevičiaus**

MOTERIS BU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-ŠIMAITIENĖ

22

„Tamsiausioje naktyje aiškiausiai yra matomos žvaigždutės. Tačiau aimanuodamas ir nesiryždamas nematysite. Todėl nuoširdžiai patariu nedelsiant pasiryžti savanoriškai atsikratyti savo blogu įpročiu. Tada.. Ir tik tada jums ryškiai atsistos pilnas šviesos ir giedro džiaugsmo gyvenimas. Praeitis liks tik baisus sapnas, kuris, laikui bėgant, išblės", bandžiau įrodinėti ligoniui.

Ūmai jo žmonos lūpų kampeliuose šmėkštelėjo švelni šypsena. Ji džiaugsmu prašvitusiu veidu pirmą kartą pratarė:

„Joneli, kokia aš laiminga, nes mano širdy atgimė viltis ir pasitikėjimas. Tvirtai tikiu, kad tu greitu laiku atsigausi. Būsi savo kraštui naudingas pilietis, o šeimai vyras ir tėvas".

Ligonis, nuleidęs akis, tylėjo.

„Pilnai sutinku su jūsų nuomone, ponia", patvirtinau. „O kaip jūs galvojate?", kreipiausi į ligonį.

„Mano sieloje maišosi netikrumas ir viltis. Daugiau netikrumas negu viltis", ramiu balsu atsakė. Ir įbedęs į mane nekantrumu degančias akis, pridūrė:

„Vargas man! Esu apsuptas kentėjimais ir tragedijomis, kurios vyksta prieš mano akis. Begalinė baimė, neapsakomas siaubas, įkyrus nuobodulys, apsivylimai peiliais varsto mano širdį ir kaip slibinai baigia čiulpti mano fizines ir dvasines jėgas. Dėlto esu ne tik viskuo ir visais nepatenkintas, bet ir baisiausiai nelaimingas".

„Ponas Hall, argi jums kartais neateina į galvą mintis, kad esate laimingas?"

„Ne", sumirkčiojęs blakstienomis, trumpai atsakė.

„Ponas Hall, iš mudviejų pasikalbėjimo susidariau nuomonę, kad esate inteligentiškas, sentimentalus, turintis gerą vaizduotę žmogus. Todėl siūlau — apsidairykit aplink ir rimtai pagalvokit. Pats nustebsit, koks esate laimingas! Kairėje pusėje sėdi jauna, graži, ištikima jūsų gyvenimo palydovė. Dešinėje — aš. Už sienos dvi sekretorės. Keturioliktame aukšte — psichologė Barbara. Namuose — sūnelis. Visi šie mano išvardinti žmonės yra geriausi jūsų draugai, nes jie puikiai supranta dabartinį jūsų psichinį stovį ir deda visas pastangas grąžinti jus į laimingą gyvenimą. Mano manymu, turėtumėt jaustis laimingas. Juk ne visiems tokia laimė skirta". Pasakiusi tai, pagalvojau. Kokia komplikuota yra gydytojo profesija! Ir kaip dažnai mums tenka lošti psichologų, dvasiškių, filosofų, advokatų ir kartais net komikų roles.

Ligonis nuvargusiu žvilgsniu pažiūrėjo į mane. Pakrapštė pakaušį ir atsiduses atsakė:

„Deja, pats į tą temą negaliu jums atsakyti. Tik Visagalis Dievas žino. Mano vienintelė svajonė yra pasidaryti tuo, kuo buvau. Būčiau dėkingas Dievui už tokį stebuklą".

„Iš tikrųjų būtų stebuklas", pagalvojau aš, „jei jo narkotikais sužaloti smegenys atsistatytų".

„Ponas Hall, kad ta jūsų svajonė būtų įgyvendinta, turime negaišti laiko ir pradėti vykdyti Barbaros planus. Esu tikra, kad sekretorės ponia Leardi ir panelė Leonardo išskėstomis rankomis jus sutiks".

Ligonis flegmatiškai atsistojo ir sekė paskui mane. Sekretorės jį draugiškai sutiko ir triumfuojančiai pasveikino.

„Džiaugiuosi, kad geroji laumė jus mums atsiuntė", linksmai tarė Leardi.

Tuo pat metu Fort Hamilton kareivinių aikštėje suskambėjo kariškas dūdų orkestras. Visi subėgome prie langų. Tylėdami stebėjome saulės spindulių apšviestus, blizgančias dūdas, trombonus... Ir grožėjomės įspūdingai marširuojančiais, rausvais veidais, jaunais kariais.

Ligonis, paskendęs savo mintyse, akimis sekė paraduojantį dalinį.

Nuskambėjus paskutiniams muzikos garsams, panelė Leonardo atsigrįžo į mus ir tarė:

„Iškilmės pasibaigė. Laikas visiems sugrįžti prie kasdieninių pareigų. Juk nieko nėra geresnio, kaip kasdieninis darbas. „Ponas Hall", kreipėsi ji į ligonį, „esu tikra, kad su laiku ir jūs tai įsitikinsit".

„Galbūt", abejingai jis atsakė.

„Tai gal pabandytumėt užvardinti kelis vokus?", užklausė ji ponia Leardi.

„Gerai. Pabandysiu. Tik ar sugebėsiu?" neslėpdamas savo nerimo, ištarė.

„Pabandykit", vėl atsiliepė panelė Leonardo. „Bandydamas jūs nieko negalite pralaimėti, o tik laimėti. Žinoma, pradžia kartais būna sunkesnė. Nenusiminkit! Paskui bus lengviau". Ir ranka parodė jam rašomąjį stalą, ant kurio gulėjo geroka krūvelė baltų, ilgų valdiškų vokų.

Ligonis tingiai susmuko į kėdę. Kurį laiką sėdėjo ir klaikiu žvilgsniu spoksojo tai į vokus, tai į adresų sąrašą.

Po trumpo laiko jo akyse suspindėjo minkštas spindėjimas, ir jis nedrąsiai, vos girdimai sušnabždėjo::

„Kiekvienas žmogus kuria savo pasaulį, pabandysiu kurti ir aš". Ir pritraukęs arčiau prie savęs vokus, panėrė žvilgsnį į sąrašą. Pradėjo automatiškai juos vardinti.

(Bus daugiau)

Būti kartu su jais dabar žymiai lengviau.

Naudojant AT&T dabar galite tiesioginiai skambinti į bet kurią iš šių penkiolikos nepriklausamų respublikų pasikalbėti su artimaisiais.

Dabar nebereikės skambinti operatoriui kai norėsite sužinoti, kaip laikosi giminės ar draugai šiose respublikose. Kad Jūsų pokalbis įvyktų, tik surinkite 14 skaičių. Lengva ir paprasta, ir dar pigiau kainuoja. AT&T šiuo patarnavimu aprūpina daugiau kaip 2,000 miestų šiuose kraštuose.

Žinoma, tebegalite skambinti 24 valandas per dieną AT&T operatoriams kurie Jums padės susirišti ar suteiks bet kokią pageidaujamą paslaugą. Reikalui esant,

KAIP TIESIOGINIAI SKAMBINTI

Skambinkite 011-7 + Miesto kodą + Asmens telefono numerį

RESPUBLIKA	MIESTAS	MIESTO KODAS
LIETUVA	Kaunas	0127
LIETUVA	Klaipeda	01261
LIETUVA	Panevežys	01254
LIETUVA	Šiauliai	01214
LIETUVA	Vilnius	0122
ARMĖNIJA	Jerevanas	885
AZERBAIDŽANAS	Baku	8922
BALTARUSIJA	Minskas	0172
ESTIJA	Talinas	0142
GRUZIJA	Tbilisi	8832
KAZACHSTANAS	Alma-Ata	3372
KIRGIZIJA	Pišpekas	3312
LATVIJA	Riga	0132
MOLDOVA	Kišiniovas	0422
RUSIJA	Maskva	095
TADŽIKISTANAS	Dušambė	3772
TURKMĖNIJA	Ašchabadas	3632
UKRAINA	Kievas	044
UZBEKIJA	Taškentas	3712

Galite nemokamai skambinti AT&T operatoriui 1 800 874-4000, vidinis kodas 121, norint sužinoti kitų miestų kodus, kurių nėra šiame sąraše.

patarnavimus suteiks operatoriai mokantys virš 140 kalbų bei dialektų.

Jei norėtumėte daugiau žinių kaip įsijungti į AT&T tinklą ar apie mūsų tiesioginio susiskambinimo patarnavimą bei konkuruojančias kainas, prašome skambinti Jums nemokamu numeriu: **1 800 374-4000** ir paprašykite vidinio **kodo 121**.

O dabar, paskambinkite į namus. Ten tiek daug artimųjų mielai pasikalbėtų su Jumis.

AT&T

©1992 AT&T

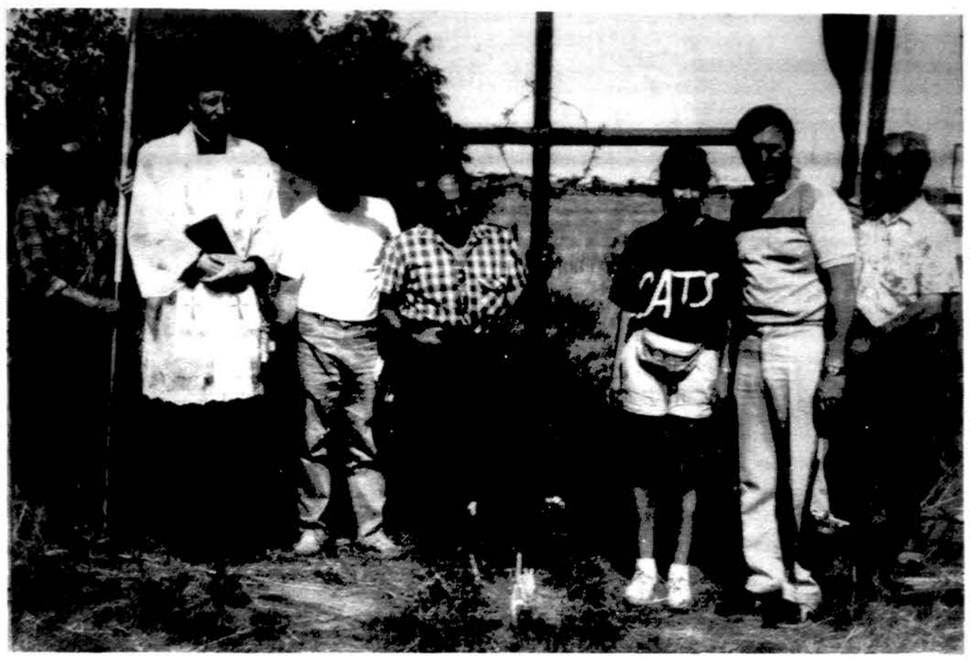

Lietuvos valstybės muziejaus ekspedicijos Kazachstane dalyviai 1991 m. rugpjūčio mėn. kryžiais paženklino tas vietas, kur žuvo lietuviai politkaliniai. Nuotraukoje Bidaik lagerio, apie 180 km nuo Karagandos, kapinių vieta.

Nuotr. **H. Paulausko**

LIETUVIAI FLORIDOJE

Sunny Hills, IL

PAGERBTAS MUZ. VINCAS MAMAITIS

Apie artėjančią muziko Vinco Mamaičio 85-rių metų amžiaus sukaktį (gimė 1907 liepos 21) plačiau rašiau „Draugo" š.m. birželio 9 d. laidoje. Šį kartą trumpai papasakosiu, kaip sukaktuvininkas buvo pagerbtas, sukakčiai priartėjus, sekmadienį, 1992 liepos 19.

Iškilmių preliūdas įvyko lietuviškų pamaldų metu Šv. Teresės bažnyčioje. Jau prieš Mišias sukaktuvininką pasveikino parap. klebonas kun. Francis Szczykutowicz, linkėjo Dievo palaimos ir kvietė parapiečius už jį pasimelsti. Priartėjus pamokslui, klebonas didelę jo dalį paskyrė V. Mamaičio, kaip beveik tuziną metų šios parapijos vargonininko bei chorvedžio, darbams paryškinti. Sukaktuvininkui vargonuojant, Antrosios jaunystės choras, nuo pat įsisteigimo jo lavinamas, darniai sugiedojo keletą giesmių. Man čia niekada negirdėtas buvo „Panis Angelicus" atlikimas: vyrų trio (Vytas Macys, Albinas Strazdis ir Alfonsas Vėlavičius) giedojo lietuviškai, o visas choras giesmės refreną — lotyniškai. Vyrų trio dar atliko, jau chorui nesijungiant „Kad skausmas tau širdį..." Jam skirtais momentais žvilgčiojom į prie vargonų sėdinčio ramų veidą, o klebonui apie jį pakalbėjus, spontaniškai visi paplojome.

Pavakare parapijos salėje prasidėjo sukaktuvininko garbei skirta puota, kurią suruošė Olga Mamaitienė. Čia vyr. vadovo pareigas sklandžiai atliko Antrosios jaunystės choro garbės narys Klemensas Žukauskas. Pirmoji ištisa valanda buvo paskirta meninei programai, kuriai vadovavo Vyt. Macys. Pasveikinęs už garbės stalo pasodintą sukaktuvininką, jis choristus paprašė sugiedoti „Valio, ilgiausių metų Jums..." (Br. Budriūno). Tuomet prieš publiką išdygo aštuonmetis trečios kartos lietuviukas Vytukas Reitz, kuris labai sklandžiai, muzikaliai, gera lietuviška tartimi atliko verstinio teksto dainą „Mūs pasaulis nedidus". Jam truputį talkino jo senelis Alb. Strazdis.

Mišrus kvartetas (Onė Adomaitienė, Genė Beleckienė, A. Strazdis ir A. Vėlavičius) padainavo skambią dainą „Lietuva". Choras atliko tris dainas: muz. Makačino „Gimtinės dangus", nežinomo komp., B. Brazdžionio žodžiais, „Klajūnui" ir prieš kelis dešimtmečius V. Mamaičio sukurtą, visur žinomą „Ramunėlė". Viskas, kas choro ir kvarteto dainuota, buvo sukaktuvininkui staigmena, jam nežinant per porą savaičių surepetuota, G. Beleckienei vadovaujant, o puotos metu jai prie pianino sėdint. Užsklandai išklausėme artistiškai Anelės Pečkaitienės padeklamuotą eilėraštį „Prisiminimai".

Puotos metu K. Žukausko pakviečiami prabilo keletas kalbėtojų: A. Vėlavičius (sveikino LB vardu), V. Macys (Antrosios jaunystės choro vardu), kun. F. Szczykutowicz (atliko maldą, vėliau kalbėjo ir svečius užragino giedotiniams sukaktuvininko sveikinimams), Feliksas Bočiūnas (prisimindamas Nemuno pakrančių įžymiuosius žmones), Olga Mamaitienė (šeimos vardu), Vyt. Beleckas (Sunny Hills kolonijos vardu). Viktorija Dėdinienė ir V. Macys sukaktuvininkui įteikė choro dovaną.

Gerai paruoštais patiekalais besivaišindami, brangius gėrimus gerdami, puotavome iki vėlyvo vakaro.

Puotoje dalyvavo apie 50 kviestų svečių. Iš Texas buvo atvykusi sukaktuvininko duktė Judita.

Baigdamas noriu patikslinti savo 1992.VI.9 rašinio vietas, susijusias su Vinco Mamaičio biografija. Būtent fortepionu skambinti jis mokėsi ne pas Vincą, o pas Antaną Nacevičių; Šaulių s-gos chorui nėra dirigavęs, bet tik kartais pavaduodavęs jo dirigentą N. Martinonį repeticijų metu; už butelį degtinės „nupirktas" motorlaivis vadinosi „Neris", o tik su juo atplaukus į Jurbarką, V. Mamaitis paskirtas „Vilkijos" garlaivio kapitonu. Tikslinant toliau primintina, kad iš mano paskutinio sakinio spaustuvėje dingo žodis **Maestro,** o kai nelaimingai atsiskyrusi nuotrauka atspausdinta birželio 18 d. laidoje, tai apraše Vincas Mamaitis „pailgintas" į Manomaitį...

ATOSTOGAUJAME LIETUVOJE

Prieš porą metų Sunny Hills lietuviai, palyginti su kitų telkinių tautiečiais, neproporcingai daug aukojo Dovana Lietuvai fondui, vėliau Lietuvos ambasadai Washingtone ir kitiems vajams. Lietuvoje politinei ir ekonominei anarchijai plintant, aukų rinkimas atslūgo. Daugelis panūdome patys ten nuskristi, bent šį tą savo akimis pamatyti.

Šiuo metu Lietuvoje vieši Bronė Bočiūnienė, Pranas Janulis, kun. Leonardas Musteikis, Povilas Grigalauskas, Onė Adomaitienė. Artimiausių savaičių laike ruošiasi ten skristi Alf. ir Danutė Vėlavičiai, Jonas ir Albina Vyšniauskai, čia rašantis su žmona. Trumpiau ar ilgiau paviešėję, jau grįžo: Laima Savaitienė, Jonas Baužys, Vladas Mikutis, Stasė Macienė, Petras Mackus, Elena Žebertavičienė, Marija Derenčienė. Galimas daiktas, kad vieną kitą viešintį ar grįžusį praleidau, bet ir tiek, kiek suminėjau, 100 galvų kolonijai neblogas skaičius, juoba, kad didelis būrys Lietuvon keliavo užpernai ir pernai, o kiti planuoja keliauti kitais metais.

PAMALDOS LIETUVIŠKAI, KAD IR KAŽINKAS...

Prieš keletą metų S. Hills turėjome penkis lietuvius kunigus-pensininkus. Trims pasitraukus amžinybėn, lietuviškas pamaldas atlikinėja kun. L. Musteikis ir kun. Izidorius Gedvila. Liepos pradžioje pirmajam išvykus į Lietuvą, o antrajam laikinai aptarnaujant kitataučių parapijas, prie altoriaus liko tik lenkas klebonas kun. Francis Szczykutowicz. Liepos 12 ir 19 d. jis mums padarė siurprizą, beveik visas Mišių maldas atlikdamas visiškai suprantamai lietuviškai. Angliškai skaitė tik evangeliją ir sakė pamokslą. Žinojome iš anksčiau, kad jis lietuviškai mokosi ir su lietuviškomis frazėmis ne kartą buvo pasirodęs. Bet minimų dviejų sekmadienių pamaldomis jis visus mūsų tautiečius maloniausiai nustebino. Kai liepos 12 d. „išprakaitavęs" jis ėjo nuo altoriaus, tikinčiųjų buvo išlydėtas plojimais.

Įdomu būtų išgirsti, kuriose kitose vietovėse kitataučiai kunigai lietuviškai mokosi?

Alfonsas Nakas

A.†A.
BRONEI MEDZIUKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, vyrui IGNUI MEDZIUKUI, dukrai RITAI, dukraitei RITAI bei giminėms gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos
Centro Valdyba

Taip staigiai ir netikėtai

A.†A.
Dr. ALBINUI LIAUGMINUI

Amžinybėn iškeliavus, žmonai DANUTEI, sūnums — dr. RIMANTUI ir dr. DALIUI su šeimomis reiškiame gilią užuojautą ir jungiamės į jų skausmą.

A. Giedraitienė, sūnus Kastytis,
dukros — Eglė ir Rūta su šeimomis

Mokėti valdyti patį save yra vienintelė tikra laisvė, kuria gali džiaugtis žmogus.

Perthes

Kokia maloni staigmena pagaliau patirti, kaip vienatvė gali būti nevieniša.

Ellen Burstyn

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Senelis, Brolis

A.†A.
CEZARIS MODESTAVIČIUS
MODESTAS

neatlaikęs antrojo širdies smūgio, atsisveikino su mumis liepos 25 d. rytą.

Giliame liūdesyje liko žmona Genovaitė, sūnus Algirdas su žmona Violeta, anūkėliai — Aleksas ir Liana; sūnus Eduardas su žmona Regina, anūkėliai — Saulius ir Lina; sesuo Dalia Mieželienė su šeima; mylima teta Jadvyga Stravinskienė ir jos šeima, taip pat labai gausi Modestų šeima Amerikoje ir Lietuvoje bei daug draugų ir kolegų neo-lituanų.

Velionis nepaprastai giliai išgyveno visus lietuvių skausmus ir nesėkmes. Ypatingai džiaugėsi Lietuvos laisve; buvo vienas iš atsteigėjų Korp! Neo-Lithuania išeivijoje; užsitarnavo korporacijos garbės ženklą — žiedą. Ilgus metus pirmininkavo Korp! Neo-Lithuania, dirbo Tautinės sąjungos valdybose, priklausė „Vilties" draugijai.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį, liepos 31 d. nuo 2 iki 9 v.v. Atsisveikinimas-akademija penktadienį 6:30 v.v.

Laidotuvės šeštadienį, rugpjūčio 1 d. Iš koplyčios 9 val. ryto velionis bus nulydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią ir po gedulingų pamaldų palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę: **žmona Genovaitė, sūnūs, šeimos, anūkai, sesuo ir kiti giminės.**

Laid. dir. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. **Tel. 312-476-2345.**

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas su šiluma, 49 St. & Karlov apyl. Skambinti: **312-735-9148** arba **312-735-3930**

Išnuomojamas modernus butas Marquette Pk. apyl., antrame aukšte; 4½ kamb. 2 mieg. Su šiluma, oro vėsinimu; moderni virykla, šaldytuvas, skalbykla su mašinomis.
Kreiptis: 708-361-5594

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Kraustymas — Moving
Greitas, profesionalus patarnavimas Jums patogiu laiku, prieinamomis kainomis. Draudimas garantuotas.
Kreiptis: **Vytas**
tel. 312-925-4331 nuo 8 v.r. — 12 v.d.
tel. 312-436-5219 nuo 5 v.p.p.

JMZ ROOFING & CONSTRUCTION CO.
Custom carpentry, kitchens, bathrooms, recrooms & room additon construction. Aluminum siding, soffit fascia & gutters. Replacement doors & windows, glass block, shingle flat (hot tar) modified rubber & roll roofing (specialist at tearoffs). **Free estimate.**
Call: 312-622-9866

REAL ESTATE

MLS

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

Century 21

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

Reikalinga moteris namų ruošai netoli Filadelfijos.
Skambinti: **312-776-4086**

Pašaukė mane...

Ši knyga — tai dabartinio **Popiežiaus Jono Paulaus II biografija,** kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė **kun. R. Jakutis.** Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl., spaudė „Vilties" spaustuvė Vilniuje 1990 m. Kaina 4 dol. Su periuntimu — 6 dol. Illinois gyventojai dar prideda 32 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

APLINK MUS

x **Leonardas J. Šimutis** aplankė „Draugo" redakciją ir papasakojo, kokius įspūdžius jis ir jo brolis Jonas išsivežė iš Lietuvos. Vilniuje jį, kaip muziką, pakvietė Muzikos akademija, vėliau nuvažiavo aplankyti Šiaulius, Kryžių kalną, Palangą ir savo tėvo, buvusio ilgamečio „Draugo" redaktoriaus, Leonardo Šimučio tėviškės.

x **Prel. Domazas Mozeris** turėjo Loyolos ligoninėje operaciją ir dėkoja parapiečiams už maldas, nes operacija gerai pavyko. Prel. D. Mozeris dabar sveiksta klebonijoje Brighton Parke.

x **Marijos Ročkienės** vardines švenčiant, Sofija Plenienė vietoj dovanų pasiūlė sudėti auką, kurią galėtų Varduvininkė panaudoti savo nuožiūra. M. Ročkienė nuo savęs dar pridėjo ir 200 dol. paskyrė „Lietuvos Vaikų Vilties" draugijai. Draugijos vadovės nuoširdžiai aukotojai padėkojo.

x **„Draugo" gegužinės metu** nuo 2 val. po pietų „Draugo" administracijos patalpose iš Švento Kryžiaus ligoninės atvyks dvi specialistės ir visiems, kas norės, tikrins kraujo spaudimą.

x **Laimėjimams „Draugo" gegužinėje,** kuri bus ateinantį sekmadienį, rugpjūčio 2 d., prie Marijonų vienuolyno sode, gražioje pievelėje, reikia dovanų — fantų. Jas galima įteikti Marijonų vienuolyne arba „Draugo" administracijoje. Negalint atvežti, galima darbo metu tarp 8:30 ryto ir 4:30 po pietų paskambinti tel. 312-585-9500.

x **Lietuvos bičiulis senatorius Alfonse M. D'Amato** atvyksta į Chicagą sekmadienį, rugpjūčio 16 d. Balzeko muziejuje bus spaudos konferencija 3:45 v.p.p. iki 4:15 v. p.p. Žurnalistai, norintys dalyvauti, prašomi pranešti Indrei Tijūnėlienei 708-537-7949 arba 708-541-3702.

x **Jau galima įsigyti IX išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės video** filmą. Ši profesionaliai nufilmuota ir suredaguota 93 min. vaizdajuostė kainuoja $30; persiuntimas $4. Pirkdami paremsite nepriklausomų lietuviškų TV programų kūrimą. Teirautkitės: **tel. 312-471-1755** arba **708-795-4152.** Čekį adresuokite: „Laida", P.O. Box 29242, Chicago, IL 60629.

(sk)

x **JAV LB Vid. Vakarų apygardos valdyba dėkoja** apylinkių valdyboms, šokių šventės ir PLB Seimo organizavimo darbuose gerai ir širdingai atlikusioms darbą, o taip pat už aukas. Pasidalinti praėjusių istorinių įvykių įspūdžiais, apygardos valdyba kviečia visus dalyvauti tradicinėje apygardos gegužinėje PLC, Lemonte, **rugpjūčio 9 d.,** sekmadienį, 12 val.

(sk)

x **Kun. Vytautas Brilius,** svečias iš Lietuvos, dabar iš Romos, laikys šv. Mišias ir sakys pamokslą rugpjūčio 2 d., sekmadienį, 12 val. Marijonų koplyčioje. Tuo pradės „Draugo" gegužinę ir visas iškilmes — laimėjimus, pietus, muziką ir dainas bei šaltus gėrimus. Visi kviečiami atsilankyti, nes gegužinė bus sode po medžiais tarp Marijonų vienuolyno ir „Draugo" patalpų. Taip pat „Draugo" administracijoje bus galima pratęsti prenumeratas ir įsigyti knygų.

x **Registracija Mokytojų, studentų ir tėvų savaitei,** vykdoma G. Sturonienės, vyksta labai sparčiai — užsiregistravo jau 120 asmenų. Lietuvių kalbos kursams, kurie vyksta tuo pačiu metu, jau užsiregistravo daugiau kaip tuzinas asmenų, pagal kurso koordinatorių B. Krokį. Abidvi grupės bendraus ir mokysis Dainavoje rugpjūčio 2-9 dienomis.

x **„Draugo" gegužinės laimėjimams,** kuri bus sekmadienį, rugpjūčio 2 d. Marijonų sodelyje, vertingų daiktų padovanojo: Kazimiera Bradūnienė, Kazimiera Šklėrienė, Aldona Grincevičienė, Anastazija Riškienė, Stasys Radžionis, Stasys Žilevičius, Jadzė Dočkienė, Vida Silienė, Aldona Šmulkštienė ir daug kitų. Dėkojame.

x **Mokytojų, tėvų ir studentų** savaitėje psichologė dr. Vita Aukštuolienė kalbės tema: „Mąstymas ir jausmingumas vaikų auklėjime". Savaitė vyks Dainavoje rugpjūčio 2-9 dienomis.

x **P. Algis Raulinaitis,** keletą mėnesių gyvenęs Lietuvoje, bus vienas iš paskaitininkų, kurie Lietuviškų studijų savaitėje nagrinės politinės ir ekonominės transformacijos Lietuvoje problemas. Ši savaitė vyks Dainavoje rugpjūčio 23-30 dienomis.

x **Pratęsė prenumeratą su 20 dol.** auka: Vytautas Musonis ir Stanley Raštutis, Oak Lawn, Ill., Vanda Milavickas, P. Kinderis, Eleonora Szwed, Robertas Mingėla, Sigitas Astrauskas, visi iš Chicagos, Anna Krasnakevich, So. Boston, Mass., Valantinas Kavaliukas, Detroit, Mich., Juozas Stašaitis, Brockton, Mass. Visiems dėkojame.

x **Rūta Kosmopoulos** iš Oak Lawn, Ill., pratęsdama prenumeratą, paaukojo ir 40 dol. dienraščio stiprinimui. Rūtą Kosmopoulos skelbiame garbės prenumeratore, o už palaikymą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

x **Alvyra Kronienė,** Dundas, Ont., Kanada, pagal seną adresą gyvenusi Oakville, Ont., pakeisdama „Draugo" siuntinėjimo adresą, pridėjo išlaidų sumažinimui ir 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI7-7747.**

(sk)

Kad „Draugas" išliktų dienraščiu, rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai prašomi pagalbos. Ruošdami testamentinius palikimus, nepamirškite „Draugo" ir jo leidėjų. Viename punkte maloniai prašome įrašyti: „I give and bequeath the sum of... to „Draugas" (arba to the Lith. Marian Fathers), 4545 W. 63th St., Chicago, IL 60629". Aukos „Draugui" ir Marijonų vienuolijai nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergis kartu su užsienio lietuviais, atidarant VLIK'o atsiųstą parodą Lietuvos valstybės muziejuje š.m. gegužės 28 d. Antras iš dešinės dr. K. Bobelis.

Nuotr. **V. Putrimo**

PIRMIEJI LIETUVIŲ LAIMĖJIMAI BARCELONOJE

Pagaliau liepos 26 d. prasidėjo visų mūsų laukta 25-toji Olimpiada Barcelonoje, Katalonijos srityje. Šeštadienį vakare įspūdingas atidarymas, kuriame dalyvavo arti 10 tūkstančių sportininkų iš 172 šalių, jų tarpe ir arti 50 asmenų lietuvių delegacija. Atidarymo iškilmes JAV transliavo NBC. Spėjama, kad čia stebėjo 50 mil. žmonių, tačiau ekonominius sunkumus turbūt jaučia ir televizija, nes tiek daug laiko pardavė įvairiems bizniams. Bežiūrint, vos tik spėdavome įsijausti į programą, nuolatos buvome pertraukti bent šešių reklamų. Dėkui Dievui, šį kartą parodė lietuvius, nors ir ne visą delegaciją. Kamera ilgiau sustojo ties Lietuvos vėliavą nešančiu Raimundu Mažuoliu (televizijoje pavardė buvo užrašyta Mažnolis), pasipuošusiu japono dezainerio Issey Miyake specialiai šioms iškilmėms sukurta uniforma. Komentatorius papasakojo apie „Golden State Warriors" komandos, kurioje žaidžia Š. Marčiulionis, trenerio Don Nelson sūnų, kuris irgi su lietuviais žygiavo. Dar vieną akimirką teko pamatyti lietuvius, kai populiariausias ispanų krepšininkas, vadinamas Epi, nešė olimpinę liepsną. Didžiausią įspūdį iš iškilmių, žinoma, be ten matytų lietuvių, paliko Antonio Rebollo taikli strėlė, iššauta iš 195 pėdų nuotolio, kuria buvo uždegta Olimpiados aukuro liepsna.

Sekmadienį rytą prasidėjo rungtynės. Kėlėmės 5 val. žiūrėti mūsų krepšininkų per kabeliu rodomą Olimpiados programą net trijuose televizijos kanaluose, be reklamų. Pirmosios rodomos rungtynės kaip tik ir buvo lietuvių su kiniečiais. Kad lietuviai turi šias rungtynes laimėti, jau buvo spėjama iš anksto, tačiau būna netikėtumų, todėl netikėjome tol, kol nepamatėme. Pergalė buvo tikrai graži. Laimėta 37 taškų skirtumu, 112:75. Daugiausiai taškų sumetė Rimas Kurtinaitis — 31, Arvydas Sabonis — 19 ir Šarūnas Marčiulionis — 15. Po pirmo puslaikio rezultatas buvo 55:26, taigi antrame puslaikyje Sabonis beveik nežaidė, buvo leista pasireikšti kitiems. Nors Šarūnas išsikovojo labai daug baudos metimų, tačiau bendrai lietuviams šie metimai nesisekė, sumetė tik 56%.

Taip pat sekmadienį, liepos 26 d., pirmajame rate 148 svarų bokso rungtynes laimėjo Vitalijus Karpačiauskas prieš Andrei Pestriaev, Nepriklausomų Valstybių Sandraugą, 9:4. Puikiai pasirodė ir mūsų dviratininkės 81 km individualiose varžybose, tai Laima Zilporytė 18-je vietoje ir Daiva Čepelienė 20-je vietoje, jų laikas buvo 2:05:02. Iš „Detroit Free Press" pateiktų rezultatų atrodo, kad tai buvo antras geriausias laikas ir jį pasiekė net 30 dviratininkių. Kiek blogiau sekėsi mūsų vyrams penkiakovėje. Fechtavime Vladimiras Močialovas, Gintaras Staškevičius ir Tomas Narkus pelnė 16 vietą, surinkdami 2,099 taškus; pirmoji vieta teko vengrams, kurie surinko 2,796 taškus. Latviai tuo tarpu išsikovojo net ketvirtą vietą, tokią pat ir individualinėse fechtavimo varžybose Kirils Medjancevs. 100 metrų plaukimo krūtine varžybose. Nerijus Beiga savo grupėje buvo aštuntu, atplaukęs per 1:05.17 ir į baigmines lenktynes nebepateko.

Pirmadienį, liepos 27 d. rytą, vėl nekantriai laukėme Lietuvos krepšininkų varžybų. Šį kartą su Venezuela. Gal, kad iki šiol mūsų vyrai ėjo be pralaimėjimų, televiziją atsisukome su dideliu pasitikėjimu. Teko labai nustebti, kaip jau pačioje rungtynių pradžioje buvo kieta kova ir Arvydas Sabonis gavo tuoj pat net tris baudas. Jautėsi, kad labai susinervinęs, ne tik jis, bet ir visa komanda. Antro Sabonio lietuviai ant suolo neturi, taigi, nebuvo pakaitalo. Komentatorius sako, kad aš dabar sodinčiau Saboni ir duočiau jam atvėsti, tačiau kuo pakeisti? Gal todėl, kad lietuviai buvo praradę pasitikėjimą, pirmą puslaikį krepšiai visai nekrito, nei puikaus tritaškių metiko Kurtinaičio. Pirmas puslaikis baigėsi 46:38, 8 taškai Venezuelos naudai. Pradedant antrą puslaikį, mūsų vyrai atsigavo ir rungtynių eigą perėmė į savo rankas, sumesdami 10 taškų iš eilės ir po trijų minučių rezultatas buvo išlygintas 50:50. Nors skirtumas tarp abiejų komandų buvo mažas, daugiausiai ką buvo atsiplėšę, tai 11 taškų. Vos porai minučių likus, lietuviai vedė tik trijų taškų skirtumu, tačiau šaltai galvodami išsikovojo 87:79 laimėjimą, ypač puikiai savo gabumus pademonstravo Marčiulionis. Šiose rungtynėse taškus pelnė: Š. Marčiulionis — 27, Arvydas Sabonis — 24, A. Krapikas — 13, Kurtinaitis — 12, Jovaiša — 7, Brazdauskas — 4. Labai pasigendama susižeidusio Karnišovo. Kitos lietuvių rungtynės bus trečiadienį su Puerto Rico, penktadienį su NVS ir sekmadienį su Australija. Tikimės, kad laimėjimai bus lengviau pasiekiami, nes mums, žiūrovams, tik per televiziją, jau labai daug įtampos, o ką bekalbėti apie esančius Barcelonoje. Nors jų ten mažas būrelis, tačiau garsus. Girdėjome skanduojant „Lie-tu-va , Lie-tuva", o rungtynėms baigiantis, rodė vienus su kitais besibučiuojant.

Balkone prie lietuviškos vėliavos sėdinčius atpažinome Remigijų Gašką ir Joną Sverą iš Detroito. Linkime jiems visiems kuo daugiau laimėti ir laukiame Rimo įdomių reportažų, kad parašytų viską, kaip atrodė iš arti.

L. Rugienienė

x **Pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka:** kun. V. Kriščiūnevičius, Southfield, Mich., dr. V. K. Vaitkevičius, Pleasant Ridge, Mich., Lariat Motel, Fallon, Nevada. Dėkojame.

x **„Kalba Vilnius".** Klausykite Grundig radijais. 7 modeliai. **Gradinskas, 2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632, tel. 312-376-1998.** Garantuotas visų vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia — paskambinkit.

(sk)

x **Naujas, NEBRANGUS, MAISTO siuntinys tik $49:** mėsos gaminiai, cukrus, kava, aliejus, vaisiai ir kt. produktai. Pats populiariausias **55 SVARŲ** siuntinys iš įvairių produktų **tik $85; 22 SVARAI** tik mėsos gaminių irgi **$85.** Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Ekspedicijos dalyviai Kazachstano stepėse pakėlė nežinomą kryžių tikriausiai anksčiau žymėjusį kalinio kapą. 1991 m. rugpjūtis, Karaganda.

Nuotr. **H. Paulausko**

MASKVOJE NEDAUG JUOKO

Vakarų valstybės nenori galingos Rusijos. Joms daug patogiau Rusiją laikyti tik žemės turtų ir pigios energijos teikėja. Taip šiandien samprotauja labiau valstybės ateitimi susirūpinusi Rusijos inteligentija.

Kitataučiai žurnalistai, trumpesnį ar ilgesnį laiką praleidę Maskvoje, mėgsta savo reportažuose išskaičiuoti ilgus sąrašus blogybių, šiuo metu akivaizdžiai sutinkamų sostinėje. Tos blogybės dar aštriau pastebimos tolimesniuose Rusijos užkampiuose.

Šalia jau dažnai girdėtų neigiamybių — maisto stokos, neišpasakytai aukštų kainų, girtuokliavimo, kyšių ėmimo ir būtiniausių kasdieninių reikmenų trūkumo, į akis krenta nusiskundimas, kad Rusijoje baigia išnykti politiniai anekdotai.

Net aršiausio komunistinio suvaržymo metais Maskvos gatvėse ir privačiuose draugų rateliuose buvo mada pasijuokti iš valdžios potvarkių, valdininkų, trūkumų, įvairiausių draudimų. Pajuokos neišvengė ir visagirdinti bei visamatanti slaptoji policija. Kiekvienas labiau susipratęs rusas žinojo kelis anekdotus apie KGB veiklą.

Dabar Maskvą gaubia niūri realybė, po kurios skraiste slepiasi gyventojų nepasitenkinimas ir rūpestis ne tiek ateitimi, kiek gyvenamąja diena.

Nuo pereito sausio mėnesio kai kurių maisto produktų kainos pakilo 100%. Sakoma, kad rusai, kurie anksčiau buvo storoki, dabar dailiai suliesėjo, nes gaunamas uždarbis toli gražu nepadengia pragyvenimo išlaidų ir tenka „laikytis valstybinės dietos".

Tačiau kai kuriais kitais atvejais maskviečių kasdienybė nedaug pasikeitė. Verslininkai nusiskundžia, kad naujosios valdžios pareigūnai reikalauja 15 kartų didesnių kyšių, kaip senosios. Komunistų partijos veikliji nariai daugeliu atvejų užima ir toliau aukštas pareigas valdžioje. Jų tarpe yra valstybės sekretorius Gennady Burbulis, kuris dar labai neseniai dėstė Markso-Lenino mokslą, arba Rusijos parlamento narys Khasbulatovas, kuris gyvena prabangiame bute, pastatytame Brežnevui. Visa tai erzina rusus, kurie daug vilčių dėjo į demokratų pažadus, ypač po pereitų metų rugpjūčio mėnesio, kai Jelcinas perėmė valdžią.

Tačiau Maskvoje (ir kitose Rusijos vietovėse) jau atsirado nauja visuomenės klasė, kuri labai išsiskiria iš pilkųjų masių. Tai vadinamieji — „mafiosai" — daugiausia jauni vyrai, kuriems niekada netrūksta pinigų, modernių vakarietiškų drabužių ir naujų, importuotų automobilių. Jie be atodairos švaisto pinigus ir kelia visų pavydą. Kiti jaunuoliai stengiasi sekti jų pavyzdžiu ir yra įtraukiami į nešvarius uždarbiavimus.

Šiuo metu rusai nežino, ko tikėtis. Kai kas pranašauja galimus neramumus, riaušes ar net pilietinį karą, jeigu situacija nepagerės. Kasdieninis gyvenimas dabar dažnai apibūdinamas kaip skaistykla. Žmonės tvirtina, kad bet koks pasikeitimas būtų geriau, kaip dabartis.

Stalinui truko apie 10 labai griežto režimo metų, kol Rusijos imperijos žmonės tapo paklusnūs Sovietų Sąjungos piliečiai. Net ir po Stalino mirties sistema nesugriuvo. Per 70 metų rusai išmoko gyventi komunizmo propagandos sukurtame rojuje. Vieniems tas rojus buvo labai šviesus, kiti jį vadino pragaru (arba bent skaistykla).

Šiuo metu Rusiją galima palyginti su narve gimusiu paukščiu, kuris staiga pasijunta laisvas. Visą gyvenimą pažinęs tik geležinio narvo sienas, jis nemoka naudotis laisvės lobiais. Truks nemažai laiko, kol galės prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų ir savarankiškai, laisvai gyventi.

D. Bindokienė

UOLIAU GAUDYS AUTOMOBILIŲ VAGIS

Apskaičiuojama, kad Chicagoje per metus pavagia apie 42,400 automobilių, o priemiesčiuose — apie 13,000. Automobilių vagis labai sunku sugauti, pvz., Rolling Meadows priemiestyje iš 50 pavogtų automobilių areštuoti tik 2 vagys. Chicagoje dar blogiau, nes pavogtieji automobiliai dažniausiai išardomi ir dalys parduodamos atskirai.

Nuo ateinančio mėnesio policija įves naują vagių gaudymo programą: neuniformuoti policininkai patruliuos didžiųjų apsipirkimo centrų aikštes, seks ir net filmuos įtartinus asmenis bei kitokiais būdais stengsis sugauti vagis. Jeigu programa bus sėkminga, automobilių draudimo mokestis nukris apie 10%.

JUOKTIS SVEIKA

AMA Journal patvirtina, ką žmonės seniai žinojo: juoktis yra sveika. Žurnale patariama nevengti juoko, nes juokas mažina nervų įtampą, pagreitina kraujo apytaką ir širdies plakimą, padeda gaminti kai kuriuos hormonus ir teigiamai veikia virškinimo aparatą.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.